

Friedrich Klára: Rovás emlékek nyomában Székelyföldön 5. rész

181.V 2K+AK00301 2X98CD 0303AB34M01 :4170 811+310

Székelyföldi utunk további állomása a **Nyerges-tető** volt, ahol 1849 augusztus elsején Tuzson János őrnagy vezetésével székely honvédek küzdöttek az osztrák-orosz túlerővel. A csata leírásánál eltérések olvashatók a forrásokban. Többségükben az áll, hogy a 200 honvédet árulás következtében mind egy szálig lekaszabolták, győzött a túlerő.

A Háromszék a szabadságharcban című sepsiszentgyörgyi kiadványból Demeter Lajos, Incze László és Kocsis Károly írásai alapján vázolom a történeteket.

Az 1825-ben született Tuzson János régi székely katonacsuládból származott. 1849 július 31-én feltartóztatta a 12 ezer fős orosz-osztrák sereget, majd a Nyerges-tetőn foglalt el védelmi állást. Augusztus elsején olyan hőiesen harcoltak, hogy Clam-Gallas osztrák tábornok már visszavonulásra gondolt.

Ekkor azonban egy kászoni román ajánlkozott, hogy a székelyek hátába vezeti az ellenséget. Tuzson észrevette, hogy bekerítésükre készülnek és megkezdte a visszavonulást, hogy minél kevesebb embert veszítsen el. Kocsis Károly szerint Tuzson két zászlóalja több volt, mint az internetes forrásokban szereplő 200 fő. Tuzson visszavonulását nem lehet vereségként felfogni, hanem a bekerítést kijátszó hadmozdulatnak. Feladatukat sikeresen végrehajtották, hiszen feltartóztatták a Gál Sándor ezredet két irányból bekeríteni igyekvő ellenség egyik szárnyát. A Nyerges-tetői csatának voltak túlélői, egyrészt maga Tuzson János, másrészt azok a honvédek, akiknek augusztus 4-én megengedte a fegyverletételt és az eltávozást, valamint azok, akikkel ő maga is csatlakozott Gál Sándor ezredéhez.

1897-ben avatták fel a Nyerges-tetőn harcolók emlékművét. A hős katonák közeli tömegsíriját gyönyörű kopjafaerdő borítja, közülük sok hordoz rovásfeliratot.

Gelencén, Kovászna megyében található Székelyföld egyik legszebb katolikus temploma. A 13. sz.-ban épült Szent Imre templom a világörökség része. Védőkerítés övezi, harangtornya külön áll.

A harangtorony és a védőfal részlete.

Az 1802-es földrengés olyan károkat okozott benne, hogy majdnem lebontják s helyette új templomot építenek. Huszka József, (akinek Turáni magyar ornamentika című művét ismerjük) 1882-ben felfedezi a mészréteg alatt a freskókat és ez megmenti a lebontástól.

